

Про бургомістра та перші вибори до Рівненської міської ради

Місцеві органи влади не завжди були виборними. Магістрат Рівного, а саме таку назву мав орган місцевого самоврядування Рівного часів Другої Речі Посполитої, розпочав діяльність у 1919 році й діяв до вересня 1939 року. Першим рівненським бургомістром 19 серпня 1919 р. став Ян Балінський. Тоді до складу магістрату входили бургомістр, заступник та лавники. Майже 10 років членів магістрату не обирали — їх призначав волинський воєвода.

P. STANISŁAW WOLK
Prezydent m. Księstwa
Przez Zarząd Terenów Wołyńskich

нашому краї повноцінний міський устрій, який діяв у Польщі ще з серпня 1919 р.

На початку своєї діяльності в 1919 р. магістрат (виконавчий орган) складався з двох відділів — військово-паспортного бюро і технічного відділу. Надалі — з восьми основних відділів: президіального, податкового, бюджетного, господарського, технічного, санітарного та громадської опіки, відділу у справах міської електростанції, адміністративно-військового.

Міська рада (розпорядчий орган) складалася з 40 членів (населення міста на початку 1920-х років становило понад 32000 мешканців).

Документи свідчать, що наприкінці 1930-х років до складу Рівненської міської ради входило 15 осіб з вищою освітою, 11 — із середньою, 9 — з початковою, в т.ч. — 3 адвокати, 3 інженери, 1 лікар, 6 купців, 3 особи, зайняті в сільському господарстві, 3 ремісники та ін. В самому ж магістраті працювали 154 особи, що на 94 більше, ніж кількість, визначена статутом. Однак місцевій владі вдавалось доводити вищим інстанціям доцільність саме такої кількості працівників.

До компетенції магістрату входило складання бюджету, стягнення податків з населення, нагляд за санітарним станом і благоустроєм міста, будівництво та утримання доріг,

мостів, вулиць, міського водопроводу та каналізації, будівництво шкіл, лікарень, розвиток місцевої торгівлі, промислів та промисловості, створення кредитних установ, охорона в містах громадської безпеки та правопорядку. Всі ці питання розглядалися на засіданнях рад, які проводилися від 9 до 14 разів на рік. Найчастіше розглядалися фінансові питання — в 1934 році серед 112 питань, порушених під час засідань міської ради, ці питання порушувалося 46 разів, господарські — 29, питання охорони здоров'я і громадської опіки — 4.

Загалом у той дуже непростий час між двома світовими війнами керівниками Рівного були: Балінський Ян, Матусевич Сергій, Лісаковський Ян, Осташевський Адам, Ромішевський Я., Балінський Кароль, Арцимонович Володимир, Боярський Володимир, Цалун Томаш, Ржешовський Людвік, Волк Станіслав.

Згідно з переписом 1931 року населення Рівного становило 40647 осіб. Серед міського населення поляків було 12000, євреїв — 23500, українців — 3500, росіян — близько 3000, чехів — 500. У 1937 році, згідно з офіційним переписом, населення Рівного становило 40612 осіб, фактично ж тут проживало майже 43000 мешканців, що на 30% більше від кількості населення в 1921 році.

Людмила ЛЕОНОВА,
начальник відділу Державного архіву
Рівненської області.

Справжні ж виборні органи місцевого самоврядування в місті почали діяти лише з 1928 року.

Перші вибори в Рівненську міську раду відбулися в другій половині 1927 р., а члени ради вже в листопаді-грудні обрали бургомістра, його заступника та лавників. Тільки тоді польська влада наважилась ввести в